

nici, Stanosko, Lesečja ves, Vrhole, Hrastovec in Brezje pa je ostalo nam. Nalovili so 27, a v Maribor spravili samo 26 volilcev, ker je Ajd doma v Smrečnem ostal. Slovenci pa so imeli 28 vrlih korenjakov, med njimi državnega poslanca dr. Vošnjaka, župnika č. g. Lendovška in Lenarta. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Naglo napenjanje goveje živine.

II. Notrajno zdravilo se mora še na drug način dajati. Ako morebiti nimaš enega ali drugega pri rokah, tako vzami apnene vode, (od vgašenega apna za 4 do 6 žlic na liter studenčne vode stopi, in to čisto odlij) za $\frac{1}{2}$ litra, noter prideni za eno žlico kamnovega olja (oleum petri rubr.) Tako zmes daj vsakih 10 minut noter, dokler napenjanje ne preneha; ali vzami nevgašenega apna za dobro žlico, deni ga v pol litra frišno sladkega mleka in daj vsakih 10 minut noter; ali vzami: kamno olje 30 gramov (2 lota), deni v 16 žlic vinskega žganja, in to zmešaj na blizo $\frac{1}{2}$ litra studenčne vode, to dajej kakor zgoraj; ali vzemi: samo kamno olje za eno žlico na $\frac{1}{4}$ litra frišne vode, ali vzemi: za eno žlico trepetinovega olja na $\frac{1}{4}$ litra frišne vode in daj vselej v 10 minutah noter, dokler ne preneha napenjanje.

Vsi ti recepti so prav dobri in skušeni pomočki zoper napetje goveje živine, ktere sem skozi 25 let med kmeti z dobrim izidom rabil. Potrebno je si od teh več priskrbeti, in jih pri rokah imeti, da če sila pride, se koj lahko na pomoč hiti; najpripravnejši je vendar prvi recept, ker se v lekarni kupi pod imenom spirit. ammoni. caust. 150.00, kar se v dobro zatakneni steklenici pripravljeno shrani, in en pol litra žganja si tudi lahko lastnik h redu priskrbi.

Opomniti moram in posebno še priporočim pri livanji in noter dajanji previdno ravnanje, da živina lahko proti požira in ji ne zaleti v dihalnik.

Drugi način naglo iz vampa pri napetji živine hudi vogelni kislik odstraniti je, da v požiravnik vpeljemo cev, skozi katero se zamore naglo po naravnem potu ta kislik izpustiti. V ta namen je nalašč orodje (instrument) namreč gibčna $1\frac{1}{2}$ metra dolga cev, ktera se z oljem ali mastjo dobro namaže, in skozi gobec v požirak in vamp porine, da sapa skozi to cev na vzgor vun šumi; treba je zraven dveh pomagačev, da glavo živali kvišku držita in blizu 40 cm. velike lesene kolice, ktera ima sredi primerno luknjo da zamore cev skozi in se živini v gobec dene in drži, da se cev ne zgrize ali stisne; ako se cev na konci v želodec od hrane pri luknji zabaše, more se s zraven prirejeno „zondo“ po cevni luknji poravnati.

Ta operacija je zelo lahka, vendar za nevednega ima vselej nevarnosti, ker zamore poškodovanje požiravnika itd. pouzročiti.

(Konec prih.)

Opravila konjerejčeva meseca avgusta.

Proti koncu tega meseca začnejo navadno odstavljeni žrebeta. Ni pa gledati toliko na teden in dan, marveč na starost žrebeta, na njegovo rast pa na kobilo. Žrebeta bi naj 4—5 mesecev ostajala pri materah. Dalje jih puščati pri teh, to uže ne kaže, ker so čedalje bolj sitna in nadležna kobilam, za mleko uže menje marajo, ker druge krme dobivajo. Kobile so pa v tem času pogosto zopet breje. Imajo torej dva mladiča oskrbovati, kar je vsakako preveč. Naposled je pomisliti, da morajo takšne kobile časih prav težko voziti, orati. Tem bolj smo jim dolžni dobro polagati.

Dalje ko 5 mesecev sezati pusti se le bolehuim slabo razvitim žrebetom in če je kobila dobro rejena ter se jej primerno tudi streže.

Odstavljajo pa žrebeta na dvojni način, ali jih hipoma odstavi, kakor bi pritrgal, ali jih le polagama odstavlja. Naglo odstavi je lahko delo pa nevarno in torej menje priporočati. Žrebe se namreč hipoma loči od matere. Oboje močno poželuje po drugem, da vedno ržeta, nemirno simotamo lečeta in več jesti nečeta. Nekaj dni treba ojstro na nju paziti, sicer uideta, preskočita vse ograje, kakor bi slepa bila za vsako nevarnost.

Kobilam, ki so bile uže pri žrebeci pa niso bile ubrejene, je to hasnovito, da narejajo menje mleka, kar zopet zabrani ali zmanjša vnetje vimena in druge nevarne posledke. Zato je treba na vime takih kobil paziti in če je mleka polno, izmolzti, malo krme polagati, to pa le trave, brez detelje, in daje se vsaki den enkrat soli lizati, dokler ne premine nevarščina. Brejim kobilam naglo odstavljenje žrebet menje škoduje: nekaj zato, ker je narejanje mleka itak uže pojemat začelo in ker novi mladič v maternem telesu zmiraj več potrebuje.

Menje srečno vrši se naglo odstavljenje za žrebeta. Želje po materi, ponehanje jedljivosti stori, da močno shujšajo. Navadno morajo daleč proč, v tuje kraje, neznane razmere ter dolgo potovati. Dobijo pogosto bolezn, posebno smoliko, ki je časih nevarna in pogubna. Zato bilo bi počasno odstavljanje nasvetovati, kar pa dela veliko sitnob: najprej je treba žrebe od kobile popolnem prestaviti ali prezapreti, le 2—3krat na den sežat puščati, med tem pa polagati šrotanega ovs, kratko rezanega sladkega sena dati, soli za lizanje, zatem se sežat pripuščajo čedalje bolj redko in kratko, da se naposled popolnem ustavi. Tako starke polagama vedno menje mleka dojé in žrebe nanj

čedalje bolj pozabi. Tako je obema pomagano, nobeno ne zboli radi odstavljaja.

Toda tako odstavljaje dostikrat nikakor mogoče ni, ker večina konjerejcev svoja žrebeta proda in naenkrat odpošlje. Izjema je tam mogoča, kder, kakor na Štajerskem po mnogih krajih, žrebeta precej časa naprej kupijo proti temu, da ostanejo še več časa pri svojih materah. Vendar tudi tukaj ne gre vse gladko, ker lastniki kobil za prodano žrebe toliko ne marajo, kakor poprej. Največkrat vrši se torej naglo odstavljaje in naj konjereji prav previdno ravnajo s kobilami in žrebeti. —

Razstava hmelja na Dunaji. Južnoštirsko hmeljarsko društvo naznani svojim udom, da se bo razstave hmelja, koja je v zvezi z XII. mejnarodnim žitnim in žetvenim trgov, vršujočim se 25. in 26. avgusta t. l. v Rotundi v c. kr. Praterji na Dunaji udeležilo in da je v to svrhu uže najelo mizo v prostorih razstave. Udi, koji se razstave udeležiti hočejo, naj pošljejo svoje izgleda (muštre) nemudoma južnoštrskemu hmeljarskemu društvu.

V Žavci, dne 15. avgusta 1884.

Društveni odbor.

Sejmi. 26. avg. Ljubno, Obrež ptujski, 28. avg. Celje, sv. Trojica v Slov. goricah, Svičina, 29. avg. Muta, Orešje blizu Brežie, sv. Peter na Ottersbahu, sv. Filip v Beračah, Poličane, sv. Tomaž nad Veliko nedeljo, 30. avg. Hajdina, sv. Ilj pri Slov. Gradci, Planina, 31. avg. sv. Ilj v Slov. goricah.

Dopisi.

Iz Mariborske okolice. (Kaj pravijo nemškutarji?) Očitajo nam, da Slovenci same dohtarje volimo in k tim prištevajo tudi našega vrlega in poštenega zagovornika gosp. Radaja, kakor da bi bil on res le kak advokat, ne pak notar, pa če bi tudi bil advokat, kaj to briga nemčurje, da je le nam Slovincem pravičen, da ima voljo nas kmete in Slovence podpirati in zagovarjati, kder le mogoče. Zakaj pa nemškutarji pobirajo dohtarje za poslance, če so ti ljudje res tako strašno nevarni? Zakaj pa jih niso že davno odpravili? Saj so imeli lepo priložnost in dovolj časa, še čez 20 let. Saj so imeli večino dozda celo v deželnem zboru! Pravijo, da to so največi odeduhi kmetov. No če je res tako, zakaj pa te nemškutarji sami najrajši letijo svojega dolžnika le k dohtarju tožit in posebno Slovence še le prav z veseljem, češ naj ga odere na meh; saj za tega ne bo škoda. Kedaj je še kak dohtar odril koga svojevoljno? ako ga ni upnik mu izročil, mu še las ne sme zmešati. Največkrat je to le dolžnik sam kriv, včas pa tudi kak

nepotrpljivi ali lakomni upnik ne pa dohtar. Pravijo, da tudi duhovniki nimajo nič pri teh volitvah opraviti, pa ko bi le z nemčurji vlekli, bi jih ti še sami radi vpregali. Ali niso ravno duhovniki tisti stebri, na katerih sloni še največja ljubezen do kmeta in naroda slovenskega? Že davno bi nas Slovence nemčurstvo popolnem poplavilo, ko bi teh dobrih voditeljev ne imeli. Saj imajo tudi duhovniki po postavi pravico voliti in za volilne može izvoljeni biti, zakaj bi tedaj ne smeli nevedne v tem podučiti. Se ve, da to nemškutarje najbolj v oči bode in zategavoljo nekteri našo duhovščino tako strašno sovražijo, psovljejo in nekteri celo tožijo. To je črna nehvaležnost. Tak človek, kteri v svojem življenji mešnika zaničuje, tudi na smrtni postelji malokedaj priložnost dobi njegove tolažbe. — Studence, Poberže, Pekre le nemški volijo, da bo šola vsa nemška, nič slovenska, ker se slovenski pre otroci tako doma naučijo. No so pač reveži, ako boljše sreče ne poznajo, kakor je nemščina. In zavoljo nemške volitve še drugo leto ne bodo nemški znali, pa ko bi tudi znali, kaj jim bo pomagalo? Skušnje kažejo, da tudi tisti, ki so nemški znali, lahko berači postanejo. Naj le gre nemškutar v davkarijo in lepo po nemški prosi, naj mu davek odpustijo in videl bo, da še krajcarja ne. Ali naj gre k bogatinu po nemški prosit, naj mu posodi 1000 fl. brez obresti, no, še petaka ne dobiš, ampak na vrata ti pokaže! Čemu tedaj toliko hvalisanje nemščine. Vsaka preveč nabita puška ti kľofota da. Slovenci vemo sami, kako je nemščina potrebna in se je učimo, vendar za se pa ne za tujce in lenuhe.

Iz Monšberga. (Volitve). Dne 5. t. m. imeli smo tukaj volitev volilnih mož, katera se je na veselje vseh narodnjakov dobro izvršila. Voliti ima pravico naša občina 3 volilce. Izvoljeni so torej 3 izvanredni narodnjaki, kterih gotovo nohen nemčurski vihar ne omaja, ti so namreč: Č. v. gosp. župnik Martin Satler (19), Sagadin Jaka Sesteržki (19) in Leskovar Anton Brežki (20). Hvala tedaj vsem narodnim volilcem, kteri ste poznali limanico ptujskih nemčurjev, ki so jih lani po Monšbergu nastavili, ter se niste na nje vsedli ter svoje narodnosti nemčurskemu svaku niste zročili. Bodite toraj dragi možje, volilci naše občine narodnjaki, ob vsaki priliki pripravljeni delati za naš narod, za naš blagor in ponos Monšberske občine. Zdramate se tudi Vi zastarani nemčurji, kteri še vedno delujete za blagor, ptujskih „Vätrov“. Ne krolite po oštarijah pri litrih žganja, ter ne govorite tam: mešnikov ne voliti, mešniki se naj svojega posla držé, kajti kdor mešnike zaničuje, on je vero zatajil in naj ti bo kak očiten grešnik in kdor mešnike zaničuje on gotovo cerkvo in njenega začetnika sovraži. Rajsi si ove novčice obrnite